

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 81/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť A. B., zastúpeného Erben & Erben, advokátska kancelária, s. r. o., Námestie SNP 22, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Pavla Erbena, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 232/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2014 doručená sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 232/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

«Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, číslo konania 32 Cb 232/2012-245 (správne má byť 32 Cb 232/2010-245, pozn.), zo dňa 17. 10. 2013, zrušil súd Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bankovej asociácie, so sídlom Rajska 15/A, 811 08 Bratislava, Komora pre rozhodovanie sporov z platobného styku, vedený pod spisovou značkou I/2008-2 zo dňa 11. 10. 2010 v celom rozsahu.

Okresný súd rozhodoval vo veci po takmer 3-ročnej nečinnosti. Žaloba bola podaná dňa 03. 11. 2010 a až do prvého a jediného pojednávania dňa 10. 10. 2013 bol súd nečinný. Spôsobil tak prietahy v trvaní 35 mesiacov.

Sťažovateľ žiadal súd o odstránenie prietahov v konaní podaniami zo dňa 28. 12. 2011, ako aj 22. 01. 2013. Okresný súd vytyčil pojednávanie na 06. 06. 2013, avšak termín bol zrušený z dôvodov PN konajúceho sudcu.

Svojou takmer 3-ročnou nečinnosťou súd porušil moje ústavné právo zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom číslo konania 32 Cb 232/2012-245 (správne má byť 32 Cb 232/2010-245, pozn.) zo dňa 17. 10. 2013, zrušil vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok, na základe § 40 ods. 1 písm. c), f) Zákona č. 244/2002 Z. z. Sám súd ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol, že podľa § 43 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z., ak zruší rozhodcovský rozsudok podľa § 40 ods. 1 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe. Zákonom uloženú povinnosť – pokračovať v konaní – však Okresný súd Bratislava I nespĺnil.

Z citovanej dikcie zákona je možné vyvodit', že súd postupuje v dvoch krokoch. Prvým krokom je zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ten môže byť zrušený z viacerých dôvodov (celkove 10), ktoré sú uvedené v § 40 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. Iba vo dvoch z uvedených desiatich dôvodov súd po zrušení rozhodcovského rozsudku (v druhom kroku) zo zákona pokračuje v konaní. Konkrétne ide o prípady uvedené v § 40 ods. 1 písm. a): „ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania“ a podľa § 40 ods. 1 písm. c): „ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy“.

Na str. 9 napadnutého rozsudku súd v odôvodnení svojho rozhodnutia *expressis verbis* uvádza, že „... preukázaním dôvodov zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. c) a f) Zákona č. 244/2002 Z. z...“ Je teda nepochybné, že okresný súd zrušil rozhodcovský rozsudok na základe jedného z dôvodov uvedených v § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní – konkrétne z dôvodu uvedeného pod písm. c). V zmysle toho istého zákonného ustanovenia mal teda po zrušení rozhodcovského rozsudku *ex lege* pokračovať v konaní a rozhodnúť v samostatnom merite veci, t. j. o žalobe, ktorá bola podaná na rozhodcovský súd ešte dňa 12. 06. 2008 – o náhrade škody. Dikcia zákona (§ 43 ods. 1) je jednoznačná: „Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok... pokračuje v konaní vo veci...“ Podľa uvedeného súd nemá inú možnosť, ako z úradnej povinnosti (t. j. bez osobitného návrhu), pokračovať v konaní, t. j. sám rozhodnúť vo veci, v ktorej zrušil rozhodcovský rozsudok. V danom prípade sa tak nestalo a súd mi tak zabránil v prístupe k spravodlivosti.

Rozsudok OS Ba I o zrušení rozhodcovského rozsudku nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 05. 11. 2013. Po tomto dátume teda mal okresný súd nepochybnú vedomosť o tom, že bol právoplatne splnený základný predpoklad pre pokračovanie v konaní (právoplatné zrušenie rozhodcovského rozsudku) a podľa dikcie zákona (§ 43 ods. 1) mal *ex lege* ďalej rozhodnúť o samotnom spore, ktorý bol prejednávaný na Stálom rozhodcovskom súde Bankovej asociácie, č. k.: 1/2008, rozsudok ktorého právoplatne zrušil.»

Sťažovateľ napokon uvádza, že „Súd na jeho zákonnú povinnosť, uloženú v § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, upozornil splnomocnený zástupca sťažovateľa v osobitnom podaní zo dňa 22. 11. 2013.

Okresný súd na hore uvedené podanie (žiadosť o pokračovanie v konaní) nijako nereagoval. Z uvedeného dôvodu sa právny zástupca sťažovateľa dňa 09. 01. 2014 dožadoval nahliadnutia do súdneho spisu s cieľom zistiť, aké kroky podnikol zákonný sudca v nadväznosti na podanie z 22. 11. 2013. Kancelária súdu však na vznesenú požiadavku reagovala oznámením, že spis už bol uložený do archívu – vzhľadom na to, že vec bola skončená. Na podanie môjho právneho zástupcu zo dňa 22. 11. 2013 súd nereagoval vôbec.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom
„1. Vyhovел sťažnosti o porušenie mojich základných práv, vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Prikázal Okresnému súdu Bratislava I, aby ďalej – v zmysle § 43 ods. 1 Zákona č. 242/2002 Z. z. v platnom znení – pokračoval v konaní č. 32 Cb 232/2010 a rozhodol o žalobe podanej na Stály rozhodcovský súd Bankovej asociácie pod č. k. I/2008 zo dňa 11. 10. 2010.

3. Priznal mi za zbytočné 35 mesiacov trvajúce prieťahy v konaní Okresného súdu Bratislava I č. k. 32 Cb 232/2010 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000, EUR.“

Ďalej sa sťažovateľ domáha, aby mu ústavný súd priznal úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) jednak jeho petitom, ale aj odôvodnením, prostredníctvom ktorého preklenul nedostatky a zrejme nesprávnosti uvedené v petite sťažnosti. V petite sťažnosti sa sťažovateľ okrem porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy domáha aj vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom z obsahu odôvodnenia je nepochybne zrejmé, že sťažovateľ poukazuje na nečinnosť okresného súdu, z čoho vyplýva, že navrhuje vysloviť porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

1. Pokiaľ ide o sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že skutkovým stavom, z ktorého sťažovateľ odvodzuje porušenie označeného práva, je celková nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní vrátane nečinnosti spôsobenej nepokračovaním v konaní po zrušení rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu bankovej asociácie z 11. októbra 2010 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Okresný súd sa neodmietol zaoberať návrhom sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku. Napriek tomu, že v napadnutom konaní nemožno vylúčiť zbytočné prietahy, jeho doterajší priebeh ani jeho doterajšia dĺžka zatiaľ nesignalizujú možnosť prijatia záveru, že by v danom prípade mohlo ísť o *denegatio iustitiae*.

Aj podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie tohto základného práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde“).

2. Pokiaľ ide o sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd upriamuje pozornosť na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť

až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05) je aj právny názor, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“)] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označeného práva.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených nevyplýva, že by sťažovateľ v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch uplatnil sťažnosť na orgáne štátnej správy okresného súdu, čím by mu poskytol priestor na odstránenie nečinnosti v napadnutom konaní. Za jej kvalifikované uplatnenie nemožno považovať podanie sťažovateľa doručené okresnému súdu 22. novembra 2013, pretože nebolo adresované predsedovi okresného súdu.

Ústavný súd zásadne považuje podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje

za také priedahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Sťažovateľ bol v konaní pred krajským súdom kvalifikovane právne zastúpený, avšak sťažnosť na priedahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy okresného súdu neuplatnil. Vzhľadom na to, že ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, sťažnosť v tejto časti odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

Ústavný súd na záver pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priedahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2014